

SCHADUWVANGER

Van Michelle Paver verschenen eerder:

Torak en Wolf
De geest van Gruhukuken

Michelle Paver

Schaduwvanger

the house of books

Oorspronkelijke titel

The Shadow Catcher

Uitgave

Corgi Books, Transworld Publishers, Ltd.

This edition is published by arrangement with Transworld Publishers,
a division of The Random Group Ltd. All rights reserved.

Copyright © 2002 by Michelle Paver

Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 2011 by The House of Books,
Vianen/Antwerpen

Vertaling

Milly Clifford

Omslagontwerp

Annemarie van Pruysen

Omslagillustratie

Getty Images

Foto auteur

Robin Matthews

Opmaak binnenwerk

ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 3076 2

D/2011/8899/112

NUR 302

www.thehouseofbooks.com

All rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zon-
der voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Jamaica 1895

Proloog

Ze is duizelig van de honger en het laudanum maakt haar misselijk. Het wordt steeds moeilijker om helder te denken.

Wat doet ze hier en waarom is ze vergeten haar rijkleren aan te trekken? Hoe kwam ze op het idee dat ze in haar onderkleding de jungle in kon?

Muskieten gonzen in haar oren terwijl ze zich een weg baant door de hete, groene schaduw. Het raspen van de cicaden is oorverdovend. Ze stapt op een dieffenbachiablade en het gif drupt eruit als melk.

Het woud slaat haar gade, in afwachting of ze het zal overleven. Het geroep van vogels weerkaatst door het bladerdak. Een tak van een kaaneelboom strijkt langs haar schenen, en door de bladeren heen ziet ze het rode oog van een mangoest.

Ze hoort niet in deze door demonen bevolkte heuvels. Die zijn niet voor blanke mensen. Ze zijn voor vogelvrij verklaarde misdadigers en heksen en de geesten van weggelopen slaven. Zelfs de namen duiden op achtervolging: Turnaround. Disappointment. Look Behind. Als ze niet zo duizelig was, zou ze bang zijn geweest.

Onder haar voeten is de grond zacht van verrotting, maar boven de stank van rottende bladeren uit kan ze het bloed aan haar handen ruiken. Haar man zou ontzet zijn. Hij heeft altijd zo'n afkeer van bloed.

Waarom wordt iedereen geobsedeerd door bloed? Kwaad bloed. In koelen bloede. Dr. Hay's tabletten om het bloed te zuiveren. Verdorvenheid, waanzin en ziekte. Dat zit allemaal in het bloed. Dat zeggen ze tenminste.

Op een boomstam slaat een smaragdgroene hagedis haar gade terwijl ze langsloopt. Ze vraagt zich af wat het dier ziet. Iedereen lijkt een verschillend persoon te zien als ze naar haar kijken. Maar wat ze ook zien, het is meestal slecht. Eigenlijk helemaal slecht.

Haar man zegt dat ze krankzinnig is, want ze doet nooit wat hij wil. 'De taak van een echtgenote,' zegt hij tegen haar, 'is eerbiedigen en gehoorzamen. Als je dat niet kunt accepteren, komt dat omdat je geen echte vrouw bent.'

Dokter Valentine zegt dat ze zenuwkoorts heeft en weer kind moet worden, opdat hij een geschiktere persoonlijkheid kan herscheppen.

De wasvrouw die met geesten praat, zegt haar dat ze gevaarlijk is. 'U brengt problemen in huis, miss Maddy. U bent niet wie u zegt.'

En haar minnaar zegt dat hij haar niet meer kent, en hij gaat weg. Na wat ze heeft gedaan, kan ze het hem niet kwalijk nemen. Maar ze doet het wel.

Ze komt bij een open plek waar kolibries heen en weer flitsen in het stoffige zonlicht en in de lucht blijven hangen. Daarna wordt het bos dunner, en op een heuvel in de verte ziet ze een enorme katoenboom. De uitgestrekte takken zijn omhuld met slingerovijs en Spaans mos, en orchideeën als lekkende vlammetjes.

Is dat de Boom des Levens uit de verhalen van haar moeder? Heeft ze Eden gevonden? 'In Eden is alles wilder en meer tot leven gekomen. De zon schijnt feller, de regen striemt harder, en de bladeren zijn zo groen dat het pijn doet aan je ogen. En diep in het woud staat de Boom des Levens, en van de takken hangen slingerplanten tot op de grond, en 's avonds na de regen zijn ze bespikkeld met vuurvliegjes en dan kun je de vanillebloemen ruiken en de zoete geur van bederf.'

Achter haar knapt een tak. Ze draait zich vliegensvlug om. Maar de open plek is leeg.

Opeens wordt haar geest helder. Ze begrijpt waarom ze hier is en waarom ze angst voelt. Slechts één man weet waar ze is, en als hij haar vindt is het afgelopen.

Weer knapt er een tak. Ze hoort het gerinkel van een paardenhoofdstel, en ze vergeet te ademen.

Hoe dan ook, het zal nu niet lang meer duren.

Deel 1

Maart 1884
(tien jaar eerder)
Schotland

1

Galloway, Zuidwest-Schotland

Het is belangrijk, zei haar moeder altijd, om voor jezelf te denken.

Dan kleepte ze Madeleine warm aan in een jas, hoed, mof en overschoenen, en stuurde haar naar het strand om tien verschillende soorten zeewier te zoeken, of erachter te komen hoe de Corsewall-vuurtoren aan zijn naam kwam. Kom maar terug als je honger krijgt, zei ze. En let op het tij, anders verdrink je.

Hoe zou ik eruitzien als ik verdrink? vroeg Madeleine. Neem je dan een foto van me?

Meerdere foto's, antwoordde haar moeder dan. En met een beetje geluk wordt er een gepubliceerd in de *Amateur-fotograaf*.

Let op het tij en denk voor jezelf. Terwijl Madeleine aan de rand van het Verboden Koninkrijk stond, dacht ze: in elk geval denk ik nu voor mezelf. Hoewel dit waarschijnlijk niet was wat mama bedoelde.

Haar adem dampte in de bevroren stilte en de kou drong door de kurkzolen van haar laarzen. Maar ze kon niet met haar voeten stampen omdat ze dan misschien de aandacht van een boswachter zou trekken.

Voor haar strekte de oprit zich uit door de grote ijzeren hekken, en verdween in de schaduwen achter de bomen. Rechts van haar dook de portierswoning op. De ramen waren geblindeerd door ijssterren. Elk moment konden ijspegels van het dak vallen. In het timpaan strekte een marmeren kraai zijn vleugels om weg te vliegen, terwijl een marmeren slang in zijn klauwen kronkelde.

Madeleine herinnerde zich vaag een verhaal uit de Bijbel over een slang, en dat de slang niet de overwinnaar was. Ze wist niet of er ook een kraai in voorkwam. Haar moeder zei vaak dat het tijd werd om aan de Bijbel te beginnen, maar dat gebeurde nooit.

'Het spijt me, Maddy,' had ze een week geleden nog gezegd. 'Ik weet te weinig en ik heb te weinig discipline om een goede lerares te zijn.' Daar was Madeleine het helemaal niet mee eens. Haar moeder kon zingen, fotograferen, en ze wist alles van tropische planten en dieren. En ze kon verhalen vertellen over magische bomen en dappere kleine pratende spinnen in de zangerige taal van Jamaica die ze *patois* noemde.

Achter haar hoorde ze een bons. Ze draaide zich vlug om. Een grote zwarte kraai sloeg haar gade vanaf een zwaaiende tak. Hij hield zijn felle, onvriendelijke ogen strak op haar gericht.

'Ga weg,' zei ze.

De kraai liet een krassend geluid horen en vloog weg tussen de bomen. Sneeuw dwarrelde van de tak. De stilte keerde terug.

Het was maar een kraai, zei ze in zichzelf. Maar het stond haar niet aan dat hij had begrepen wat ze zei.

Achter het hek lagen donkere, spookachtige bossen, die haar waarschuwden dat ze het Verboden Koninkrijk niet mocht betreden. Ze tastte naar Meneer Papegaai in haar zak. Ze deed haar want uit en gaf een geruststellend kneepje in zijn donzige vilten vleugel.

Het Verboden Koninkrijk was natuurlijk niet de echte naam, maar Strathnaw. Haar moeder noemde het alleen het Verboden Koninkrijk als ze kwaad was, omdat papa had gezegd dat ze er onder geen beding mochten komen. 'Waarom heb je dan in godsnaam een huis op nog geen twee uur van die vervloekte plek genomen!' ging mama tegen hem tekeer als ze ruzie hadden.

'Omdat het een rustige ligging heeft en niet te duur voor ons is.'

'Onzin. Omdat je hen mist en toch een soort band met hen wilt houden...'

'Nee, Rose.'

'Zeg de waarheid! Je mist hen. Dat kan ik heus wel begrijpen. Wat ik niet begrijp is waarom we er zelfs niet omwille van Maddy in de buurt mogen komen. Ze is tien jaar, en ze heeft nog nooit gezien waar jij...'

'Dat heeft geen zin.'

'Natuurlijk wel!'

En zo ging het verder, terwijl Madeleine op de overloop stond

te luisteren tot Hannah haar hoofd om de keukendeur stak en haar terug naar bed joeg.

De laatste ruzie was twee weken geleden geweest, vlak voor papa terugging naar zijn regiment. Hij had in een boze bui het huis verlaten, maar was veel later teruggekomen met een grote bos kaslelies. Haar moeder had ze naar hem teruggegooid – ‘Ik ben verdomme geen invalide!’ – en was in tranen uitgebarsten. Madeleine had gehurkt tegen de trapleuning gezeten, aan de verf gepeuterd en zich afgevraagd wat ze moest doen. Haar moeder huilde anders nooit.

Dokter Baines zei dat het kwam door ‘de normale droefgeestigheid van een vrouw wier tijd bijna was gekomen’, en hij schreef warme melk voor – die haar moeder verafschuwde – en een flesje cocaïnedruppels tegen haar pijnlijke tandvlees.

Het hielp niet. Haar moeders ‘tweede tournure’, die aan de voorkant, was de laatste tijd zo groot geworden dat ze steeds pijn in haar rug had. En ze was tegenwoordig kribbig en zwaarmoedig, wat ze vroeger nooit was. Ze wachtte elke dag op de postbode, maar als die kwam was ze geïrriteerd en ontevreden, zelfs als hij een brief van papa bracht. Hannah deed met strakke mond haar werk en mompelde dat ze ontslag zou nemen.

Uiteindelijk besepte Madeleine dat zij voor een oplossing moest zorgen. Ze kon haar moeder niet zo ongelukkig laten blijven. Ze moest naar het Verboden Koninkrijk om te praten met wie daar woonde, en dan konden ze misschien allemaal naar Jamaica, zoals papa steeds beloofde, alleen leek het er nooit van te komen.

Zelf zou Madeleine veel liever in Cairngowrie House blijven, want ze hield van haar eenzame uitgestrekte strand met de zeehonden en stormvogels en de aalscholvers met hun groene ogen. Maar ze wist dat haar ouders terugverlangden naar het land waar ze waren geboren. Ze zou trouwens best eens een echte papegaai en een broodboom willen zien.

Een schorre kreet deed haar terugkeren tot de realiteit. De kraai sloeg haar gade vanaf het dak van de portierswoning. *Je kunt beter teruggaan, zei hij, anders krijg je problemen.*

Ze had niets liever gewild. Ze had helemaal geen zin om in het Verboden Koninkrijk te komen. Ze wilde terug naar Cairngowrie

House. Ze wilde haar vader. Ze wilde het prikken van zijn bakkebaarden voelen, de kruidige geur van zijn snorpommade en Turkse tabak ruiken.

Maar, bedacht ze, hij is juist de reden dat je hier bent. Het is niet eerlijk van hem om het te verbieden en vervolgens maanden naar het leger te gaan. Hij laat ons steeds in de steek. Het is niet eerlijk.

Ze ademde de ijzige lucht diep in en liep toen door het hek het Verboden Koninkrijk in.

Onder de bomen wachtte een afschuwelijke stilte. De sneeuw knarste als gebroken glas onder haar laarzen, en haar adem klonk luid en raspand. Ze dwong zich langzaam te lopen om de kraai te laten zien dat ze niet bang was. Maar die liet zich niet voor de gek houden. Hij volgde haar, vliegend van de ene tak naar de andere, en zijn schorre lach weerkaatste door het bos.

Ze leek wel uren te lopen. Toen hield het bos abrupt op.

Ze was aan de rand van een groot, besneeuwd park gekomen. De oprit strekte zich uit langs een groot, bevroren meer en omhoog over een langwerpige, witte heuvel waar een rij marmeren ridders de toegang tot een enorm stenen landhuis bewaakten.

Madeleine had er op slag een hekel aan. Zuilen barricadeerden de voorkant als een grote, stenen kooi, en de koperkleurige ramen weerkaatsten het felle schijnsel van de zon.

Daar, dacht ze, strijken de kraaien neer om te slapen. Ze stelde zich voor hoe ze het huis in de schemering met honderden tegelijk verduisterden, en de volgende ochtend in een grote, donkere zwerm de zonsopgang aan het gezicht onttrokken.

De kraai vloog langs haar heen en ging op de helm van de dichtstbijzijnde ridder zitten. *Laatste kans*, kraste hij. *Ga terug nu je nog kunt.*

Het bloed gonsde in haar oren. Het gevoel dat ze iets verkeerd deed was zo sterk dat ze naar adem snakte.

Als haar moeder hier was, zou ze er een spelletje van maken. 'Hoe zou je dat huis fotograferen, Maddy? Hoe zou je laten zien wat voor gevoel het jou geeft?'

De gedachte aan haar moeder vervulde haar met warmte. De vorige dag hadden ze foto's genomen met de nieuwe Instantograph, en Madeleine had in haar moeders groene pluchen avond-

mantel geposeerd. Daarna had ze de lelijke tricot buikband voorgedaan, die haar moeder van dokter Baines moest dragen in plaats van een korset. Terwijl Madeleine met een kussen eronder als haar tweede tournure door de salon danste, had haar moeder het rollende Schotse dialect van de dokter nagedaan: 'doorr de band te drrragen krrijgt u steun zonderr drrruk!' en ze hadden gelachen tot het pijn deed.

Halverwege de heuvel bewoog een van de beelden.

Madeleines hart ging tekeer.

Het was een ridder op een enorm paard. Zijn mantel van gedrapeerd marmer hing over zijn schouders, bedekt met een laagje sneeuw. De lange witte manen van zijn paard glinsterden van de vorst. Hij was de bewaker van het Verboden Koninkrijk en hij was gekomen om haar mee te lokken.

De kraai vloog met een schorre kreet het bos in. *Ik zei toch dat je niet verder moest gaan!* Toen gooide het paard het hoofd in de nek, brieste, en het beeld werd een officier op een groot paard.

Madeleine ademde beverig uit. Niets om bang voor te zijn, zei ze dapper in zichzelf. Maar haar hart bleef tekeergaan.

De officier had haar nog niet gezien. Ze keek hoe hij uit het zadel sprong en een voorbeen van zijn paard optilde. Het paard boog zijn hals om toe te kijken terwijl de officier een schraper uit zijn zak pakte en een steentje verwijderde dat onder de hoef had vastgezet. Hij zette het been neer en sprong weer in het zadel. Toen draaide hij zijn hoofd om en zag haar.

Ze stak haar hand in haar zak en greep Meneer Papegaai beet.

'Wie ben jij?' riep de officier op scherpe toon. Zijn stem galmde door de ijzige lucht. 'Dit is privé-terrein. Wat doe je hier?'

Toen ze niet antwoordde, spoorde hij zijn paard aan en kwam in draf naar haar toe. Hij hield pas in toen hij vlak naast haar was. Zijn sporen waren op haar ooghoogte, en zo dichtbij dat ze de fijne graveringen in het koude, blauwe staal kon zien.

Het paard bracht zijn neus omlaag om haar te inspecteren. Zijn warme, muskusachtige adem walmde in haar gezicht. Het was een reusachtig dier, met hoeven zo groot als dessertborden. Ze prentte zichzelf in wat haar moeder haar ooit had verteld: dat paarden niet op kinderen trappen.

Ze rekte haar hals om op te kijken naar de officier. Hij had dik, blond haar, en zijn wenkbrauwen en snor waren iets donkerder. Er lagen geen lachrimpeltjes rond zijn lichtgrijze ogen, die verrassend afstaken tegen zijn gebruinde gezicht. Madeleine had nog nooit een heer gezien met een gebruind gezicht. Ze dacht dat alleen boeren en vissers bruinverbrande gezichten hadden.

Ze vroeg zich af waarom hij geen lachrimpeltjes had, of hij misschien ongelukkig was, en hoe hij eruit zou zien als hij glimlachte. Hij deed haar aan iemand denken. Maar aan wie?

Toen wist ze het. Hij had dezelfde sterke gelaatstrekken als de soldaten in haar *Geïllustreerde Avonturen in het Oude Griekenland*. Maar ze kon niet zeggen of hij een held of een schurk was. Hij zag eruit of hij beiden kon zijn, alsof hij in staat was tot fors geweld of grote tederheid, en je nooit zeker wist welke het zou worden. Maar vreemd genoeg maakte het haar niet bang. Ze was nerveus en onzeker, maar boven alles wilde ze dat hij haar aardig zou vinden. Ze wilde dat hij naar haar zou glimlachen, dat hij blij zou zijn haar te zien.

Dit alles schoot door haar gedachten terwijl ze in de sneeuw stond en naar hem opkeek, terwijl hij haar gadesloeg met koele, grijze ogen waarin niets te bespeuren viel van de toegeeflijkheid die volwassenen meestal toonden als ze een kind zagen.

Hij had gevraagd wat ze in het park deed. Ze wist niet goed wat ze moest antwoorden. Ze zei: 'Ik weet wel dat ik hier niet mag zijn.'

'Waarom ben je er dan?' vroeg hij. Hij leek niet kwaad te zijn, maar hij deed ook geen moeite om zijn toon te verzachten.

Ze wees naar het huis op de heuvel. 'Ik wil de mensen spreken die daar wonen.'

'Die zijn niet thuis. Ze zijn er meestal niet.'

Ze was ontzet. Het was geen moment bij haar opgekomen dat er misschien niemand thuis zou zijn.

'Hoe ben je hier gekomen?' informeerde hij met een lichte frons.

'Met meneer Ritchie,' antwoordde ze. 'Hij is mijn vriend. Hij is voerman in Stranraer. Hij is een pakket gaan brengen naar Kildrochet, maar over een uur komt hij me weer halen.' Ze zei er niet bij dat ze haar moeder niet had verteld waar ze naartoe was, dat

ze zelfs had gezegd dat ze in Stranraer naar de boten ging kijken.

‘Dan moet je maar teruggaan naar de poort,’ zei de officier, ‘en daar op je meneer Ritchie wachten.’

Ze slikte. Ze werd helemaal moedeloos bij het idee dat ze in haar eentje weer helemaal terug moest door de donkere bossen.

De officier keek van haar naar de bomen. Hij zuchtte. ‘Misschien ben je er sneller,’ zei hij met tegenzin, ‘als ik je op mijn paard breng.’

‘Heel graag,’ zei ze beleefd.

Hij steeg af, tilde haar onder de armen op en zette haar in het zadel. Toen trok hij de teugels over het hoofd van het paard om het te leiden, en ging op weg naar het bos.

Ze bevond zich op een duizelingwekkende hoogte, en haar benen waren veel te kort om bij de stijgbeugels te kunnen. Terwijl het grote paard voortliep, moest ze zich aan zijn manen vastgrijpen om er niet af te glijden. Maar de officier keek niet achterom om te zien of ze wel goed zat. Dat vond ze aardig van hem. Nu voelde ze zich volwassen. En ze bewonderde de manier waarop zijn lange grijze mantel over de sneeuw gleed.

Elegant, dacht ze. Ja. Hij is een elegante officier.

Ze wilde dat hij zou omkijken en onder de indruk zou zijn dat ze zo goed reed. Toen hij dat niet deed, besloot ze een gesprek aan te knopen. Ze vertelde hem dat haar vader ook soldaat was, maar dat zijn verlof was afgebroken omdat hij naar Afrika moest. ‘Naar Soedan,’ zei ze. ‘Dat is een woestijn onder Egypte.’

Hij knikte zonder zich om te draaien.

‘Papa,’ zei ze tegen zijn rug, ‘is majoor bij het 65ste regiment van York en Lancaster. Bij welk regiment bent u?’

‘De Borderers,’ antwoordde hij, nog steeds zonder zich om te draaien.

‘Hm,’ zei ze opgewekt omdat ze niets anders wist op te merken.

De kraai verscheen weer en begon hen te volgen. Vanaf de veilige brede rug van het paard wierp Madeleine hem een koele blik toe.

‘Mijn moeder,’ vervolgde ze volhardend, ‘blijft meestal thuis bij mij. Vroeger maakte ze lange wandelingen, maar dat mag niet meer van dokter Baines vanwege mijn zusje of broertje. Ze kan

heel mooie foto's maken en ze heeft een vreselijke hekel aan Schotland omdat ze het hier altijd koud heeft. Maar voor mij doet ze of ze het hier wel leuk vindt. Ik ben hier geboren, ziet u, dus voor mij is het anders.'

Ze snakte nu naar een reactie van hem. En tot haar teleurstelling zag ze het portiershuis al in het zicht komen.

Toen ze tussen de bomen vandaan kwamen, verscheen de zon vanachter een wolk en de kraai vloog weg met een verontwaardigde kreet. Madeleine lachte verrukt, en eindelijk draaide de officier zich om en keek naar haar op. Hij glimlachte niet, maar ze kon zien dat hij vanbinnen glimlachte, want zijn ogen waren niet langer kil, maar warm en vol leven, als een rusteloze zee in de zonneschijn.

Hij tilde haar uit het zadel en zette haar op de grond, en ze bedankte hem voor de rit. Het paard deed zijn neus omlaag om aangehaald te worden.

Opgetogen dat de officier haar misschien toch aardig begon te vinden, besloot Madeleine hem uit te nodigen voor de thee. Behalve dokter Baines kregen ze nooit bezoek in Cairngowrie House, dus dit zou een welkome afwisseling zijn. Ze zou hem op de thee vragen, hij zou vrienden worden met haar moeder, en zij zou zelf het grote paard behendig naar beneden naar het strand rijden om het kennis te laten maken met de zeehonden.

'Zal ik me even voorstellen?' zei ze terwijl ze haar hand uitstak. 'Ik ben Madeleine Falkirk. Mijn ouders zijn majoor en mevrouw Falkirk van Cairngowrie House. Hebt u zin om op de thee te komen?'

De officier was bezig de teugels weer over het hoofd van zijn paard te halen, maar toen ze haar naam zei hield hij op. 'Wat zei je?' vroeg hij zacht.

Ze kreeg opeens het afschuwelijke gevoel dat de zon onder was gegaan. 'M... Madeleine Falkirk,' hakkelde ze. 'Wilt u misschien op de thee...' Haar stem stierf weg.

Het paard duwde zijn neus tegen de schouder van de officier, maar hij leek het niet te merken. Zijn gezicht was verstarde. 'Mijn god,' mompelde hij. 'Hoe konden ze dat doen? Een kind sturen?'

Ze slikte. 'Niemand heeft me gestuurd,' zei ze.

Hij geloofde haar duidelijk niet. 'Je naam is niet Falkirk,' zei hij met opeengeklemden kaken, 'maar Durrant.'

'Nee, Durrant was de naam van mijn moeder...'

'Je moeder is Rose Durrant. Ja, dat weet ik.' Hij besteeg zijn paard. Madeleine moest abrupt achteruit springen om zijn sporen te ontwijken.

Ze kende boosheid van volwassenen uit de ruzies tussen haar ouders, maar dit was anders. Dit was geen plotselinge uitbarsting die dadelijk voorbij was, maar een diepe, sluimerende woede waar geen eind aan kwam.

Ze begreep niet wat er verkeerd was gegaan. Ze voelde dat ze hem zonder het te beseffen op een schandelijke manier had misleid. Ze voelde zich leeg en ademloos en misselijk.

'Zeg tegen je ouders,' zei hij, 'dat dit geen enkele zin heeft.'

'Ze weten niet dat ik hier ben,' fluisterde ze, bijna zonder haar lippen te bewegen. 'En ze zouden nooit iemand ergens in laten lopen. Ze zijn fatsoenlijk. Ze...'

'Je ouders hebben levens verwoest. Weet je dat nog niet?'

Voor het eerst keek hij haar recht in haar gezicht. Zijn ogen stonden glazig van woede, en de pupillen zagen alarmerend zwart in het felle, lichte grijs. 'Zeg maar dat ze voor mij dood zijn,' zei hij met een zachte stem die haar een ijskoud gevoel vanbinnen gaf. 'En dat ze voor de oude man ook dood zijn. Zeg maar dat ze de moed, of het fatsoen, horen te hebben om dood te blijven.'

Hij draaide met een ruk het hoofd van het paard om en gaf het de sporen. De grote achterhoeven verpletterden de sneeuw op enkele centimeters van haar voeten, en de zilveren staart zwiepte met een stekende pijn over haar gezicht.

Haar benen begaven het, en ze zakte neer in de sneeuw. Ze bleef ademloos zitten zonder zich te bewegen terwijl de officier wegreed en werd opgeslokt door het duister onder de bomen. En achter haar streek de kraai met een bons neer op het dak van de portierswoning, en zijn schorre lach galmde door de lucht.

2

Het begon net donker te worden toen Madeleine van meneer Rit-chies wagen klom en het kustpad opliep.

Het sneeuwde, en haar hoofd deed pijn van de ijzige wind. Voor het eerst zag haar geliefde strand er niet verwelkomend uit. Op de rotsen zaten geen dikke zeehonden die haar begroetten. Boven haar cirkelden geen sierlijke stormvogels. Drie aalscholvers schoten langs haar, maar hun groene ogen gleden zo onverschillig over haar heen als de lichtbundel van de vuurtoren van Corsewall. Het leek wel of de afkeer van de officier op hen was overgeslagen.

Tot haar verbazing was het stil en schemerig in Cairngowrie House toen ze naar binnen ging. Hannah was zeker vergeten het gas hoger te zetten. Daardoor was het extra moeilijk het knopenhaakje te hanteren met haar verkleumde vingers, en tegen de tijd dat ze zich uit haar laarzen had geworsteld, vocht ze tegen tranen van boosheid. Ze rukte haar hoed af, trok haar jas en wanten uit en liet die als een natte hoop in de gang liggen. Toen liep ze nijdig naar de woonkamer.

Die was leeg, en werd slechts vaag verlicht door het dovende vuur. Mopperend trok ze de pianokruk naar de dichtstbijzijnde gaskroonluchter en klom erop om bij de ketting te kunnen. De woonkamer kwam flakkerend tot leven. Toen schepte ze kolen op het vuur en morste de meeste op de vloer van de haard. Vervolgens vroeg ze zich af wat ze nu moest doen.

De klok op de schoorsteenmantel wees vier uur aan, maar er was nog niets van thee te bespeuren. Er was niemand te zien. En ze had er nog wel op gerekend dat met de thee alles weer normaal zou worden.

Toen ze aan de officier dacht, kreeg ze een wee gevoel van schuld en verlies. Ze had nooit naar het Verboden Koninkrijk moeten gaan. Ze had hem nooit haar naam moeten vertellen. Maar waarom was hij zo kwaad geworden?

Ze liep naar de piano en keek nijdig naar de foto van Eden in de schildpadlijst. Had Eden er iets mee te maken? Ze was er in elk geval eerder door in de problemen gekomen.

Op de foto stond een duidelijk afgetekend, vervallen huis in een oerwoud van palmen en broodbomen. Slierten van klimplanten hingen van de kapotte veranda's. Uit een raam als een verbrijzelde monocle sproot een boomvaren. Een sierlijke dubbele ronde trap leidde naar wat ooit een tuin was geweest, en onderaan stond een lange, blonde, wazige gestalte die papa was. Hij had net bewogen toen moeder de plaat belichtte.

Eden zag er wel niet gevaarlijk uit, maar dat was het wel. Dat wist Madeleine, want ze was ermee opgegroeid. Haar moeder had het er steeds over. Haar familie, de Durrants, had het lang geleden gebouwd aan de rand van het nog onontgonnen bos, maar uiteindelijk hadden ze het door allerlei tegenspoed moeten verlaten, en nu nam het bos het weer in bezit.

In Eden is alles wilder en meer tot leven gekomen dan waar ook. De zon schijnt er feller, de regen striemt harder, en de bladeren zijn zo groen dat je ogen er pijn van doen. O, het is een gevaarlijke plek, Maddy. In Eden zijn goed en kwaad en schoonheid en lelijkheid met elkaar verstrengeld. Er zijn zulke mooie kolibries dat je niet lang naar ze kunt kijken; en wilde kamperfoelie waarvan de bloemen maar één nacht bloeien, en ze zijn zo teer en bleek dat ze wel geesten van bloemen lijken. Er zijn ook prachtige, kwaadaardig uitziende planten waarvan het gif je spraak wegneemt. En diep in het bos staat een enorme katoenboom met een heel eigen wereld tussen zijn takken, en de zwarte mensen zeggen dat het er spookt. Het huis zelf is nu weer een deel van het bos, want er heeft sinds jaren niemand meer gewoond, dus is het helemaal overwoekerd.

Tijdens Madeleines eerste en laatste bezoek aan de zondagschool drie jaar geleden, had miss McAllister haar relaas op dat punt onderbroken. O nee, kind, had ze gezegd. Niet overwoekerd. Dat zou God nooit toestaan.

Miss McAllister had haar verteld dat wat Madeleine een ka-

toenboom noemde, in feite de Boom der kennis van Goed en Kwaad was, en dat het daar echt niet kon spoken zoals de zwarte mensen beweerden, om de eenvoudige reden dat er in Eden geen zwarte mensen waren.

Ik geloof dat er wel een paar zijn, had Madeleine voorzichtig geantwoord. Ik weet veel van Eden omdat ik daar vandaan kom, ziet u.

Wat bedoel je daar nu toch mee, kind? had miss McAllister met een ijzige glimlach gevraagd.

Daar ontmoetten mijn ouders elkaar altijd voor ik werd geboren.

Toen was miss McAllister in tranen uitgebarsten en uit de klas gevlucht.

Haar moeder had gelijk: Eden was gevaarlijk. Door Eden was Madeleines enige poging om met andere kinderen in contact te komen, rampzalig geëindigd en was ze voorgoed uit de pastorie verbannen. Door Eden verlangde haar moeder naar Jamaica en had ze een hekel aan Schotland.

En misschien, dacht ze, komt het door Eden dat alles verkeerd was gegaan met de officier in het park.

Je ouders hebben levens verwoest, had hij gezegd. Wat bedoelde hij? Hoe verwoest je een leven? Ze stelde zich een kapotte veerboot voor die scheef op een strand lag weg te roesten.

Zoiets konden haar ouders niet hebben gedaan. Het sloeg allemaal nergens op.

In de felle gloed van de gaskroonluchter staarde het vervallen huis naar haar terug met zijn verbrijzelde boomvarenoog. Wat is er zo bijzonder aan je? dacht ze nijdig. Je bent gewoon een beschimmelde oude foto. We hebben honderden mooiere in de donkere kamer.

In een opwelling draaide ze hem om, maakte de klemmetjes los en haalde hem uit de lijst. Toen legde ze hem op de piano en trok er met haar duimnagel diagonaal een diepe kras over. Haar nagel schramde de was die papa was, maar ze ging door. Papa hoorde hier te zijn om alles in orde te maken. Grimmig trok ze nog een kras zodat er een grote x ontstond.

Boven deed een bons het plafond trillen, en ze verstijfde schuldig. De kristallen pegels van de gaskroonluchter klingelden te

gen elkaar. Even later hoorde ze haar moeder om Hannah bellen.

Het bellen hield aan. Maar uit de keuken klonk geen geïrriteerd 'Ja ja, ik kom al'.

Die vervelende Hannah! Met een geërgerde zucht gooide Madeleine de foto neer en liep naar boven.

Naderhand werd het moment waarop ze de slaapkamerdeur opende voor haar het punt waarop haar leven veranderde.

Tot dat moment had ze haar dagen doorgebracht met kibbelen en lachen met haar moeder, samen met haar een heimelijke oorlog tegen Hannah voeren, en over het strand lopen om daar te praten met de zeehonden en de stormvogels en Meneer Papegaai. Toen ze de deur opende, veranderde alles.

Haar moeder, haar elegante, onvoorspelbare, mooie moeder, zat op handen en knieën op het vloerkleed te hijgen, en haar tanden waren ontbloot als die van een beest.

Het leek of ze zich aan het aankleden was om uit te gaan en toen op haar knieën was gevallen. De kraag van haar wandeljas zat gedraaid, onder een mouw was een grote scheur en haar blauwfluwelen hoed – die Madeleine altijd het mooiste vond – was van haar hoofd gegleden en zat in de knoop in haar haren.

Toen zag Madeleine de grote natte plek op het kleed. Ze was ontzet. Ze kon zich niet voorstellen dat haar moeder een 'ongelukje' had gehad, maar ze kon geen andere verklaring bedenken.

Haar moeder hief haar hoofd op en zag haar. 'Aha, daar ben je,' zei ze, vreemd kalm.

Madeleine deed haar uiterste best om niet naar de natte plek te kijken. 'Bent u ziek?' mompelde ze.

'Het gaat nu veel beter, dank je, Maddy. Ga maar gauw Hannah halen.'

Madeleine beet op haar lip. De huishoudster mocht haar moeder niet zo zien. 'U moet opstaan,' zei ze. 'U kunt beter in bed gaan liggen.'

'Dadelijk,' antwoordde haar moeder. 'Dokter Baines zei dat door op handen en knieën te zitten de rugpijn minder kan worden, en hoe vervelend ik het ook vind om het toe te geven, hij heeft gelijk.' Ze trok een grimas. 'Ik weet dat het er raar uitziet,

maar ik...' Ze brak af met een sissend geluid toen ze een soort kramp leek te krijgen.

Madeleine greep de deurknop beet.

'Dat is me wat!' hijgde haar moeder. 'Ze komen sneller dan ik had verwacht. Je kunt beter meteen Hannah halen.'

Madeleine vluchtte.

Ze holde naar beneden naar de keuken, maar tot haar ontzetting was die in duisternis gehuld. Net als de eetkamer en de zitkamer en haar vaders rookkamer en de bijkeuken, voorraadkamer, provisiekast, donkere kamer, garderobe, het toilet en de kelder. Er kwam geen antwoord op haar steeds schrillere geroep.

Jammerend als een jong katje holde ze naar boven. Ze keek in de slaapkamers en de badkamer, en ten slotte op de zolder.

'Ik kan haar niet vinden,' hijgde ze toen ze weer bij haar moeder was.

In die tussentijd had haar moeder zich uit haar jas geworsteld, de hoed in een hoek gegooid en was in bed gaan liggen. Of liever gezegd, ze zat tegen een stapel kussens geleund met de sprei over haar knieën. Ze zag er bleek uit, maar ze leek nu meer de oude.

'Ik kan Hannah niet vinden,' zei Madeleine op kalmere toon. 'Haar reistas is er niet. En op haar koffer zit een hangslot en er ligt een briefje op. Ik denk dat ze weg is.'

Haar moeder sloot haar ogen. 'Die vervloekte snertmeid!'

Madeleine was geschokt. Haar moeder gebruikte nooit scheldwoorden. Om haar verwarring te verbergen raapte ze de hoed op vanonder de wastafel en legde hem op het kaptafelkrukje.

Zonder waarschuwing nam een nieuwe kramp bezit van haar moeder. Deze keer moest ze haar lippen naar binnen zuigen om het niet uit te schreeuwen.

Hulpeloos wachtte Madeleine tot de kramp wegtrok. Was dokter Baines er maar. De buikband hing vergeten over de bedstijl, een wrede herinnering aan zijn afwezigheid.

'Niet bang zijn,' zei haar moeder ten slotte. 'Deze pijnen horen erbij.'

Madeleine keek haar ongelovig aan. 'Waarom?' wilde ze weten. 'Waar horen ze bij?'

‘Het betekent alleen dat de baby heeft besloten iets eerder te komen dan we verwachtten.’

‘De baby?’ Ze keek in paniek door de kamer. ‘Kunt u niet zeggen dat hij moet wachten? Hij kan morgen komen, als ik dokter Baines heb gehaald.’

Haar moeders lippen krulden in een glimlachje. ‘Ik ben bang van niet. Zoals het nu gaat, denk ik dat we hem vanavond nodig hebben. Hol maar gauw naar meneer Ritchie om te zeggen dat hij hem moet halen.’

Madeleine slikte. ‘Meneer Ritchie is er niet,’ zei ze met een benauwd stemmetje.

‘Wat?’

‘Hij is twee weken naar zijn dochter in Portpatrick. Hij is net vertrokken.’

Haar moeder was beangstigend bleek geworden. Toen ze haar ogen sloot, waren haar oogleden bijna blauw.

Madeleine zei: ‘Ik kan dokter Baines wel gaan halen.’

‘Nee. Je kunt niet helemaal naar Stranraer.’

‘Jawel. Ik kan een lantaarn meenemen...’

‘Maddy, dat is zes kilometer.’

‘Maar ik ken de weg.’

‘Nee.’

‘Maar...’

‘Het sneeuwt, het is aardedonker, en je bent pas tien. Geen sprake van.’

Er viel een lange stilte. Uiteindelijk opende haar moeder haar ogen. Ze likte langs haar lippen. ‘Welnu, Maddy,’ zei ze zacht. ‘Er zit niets anders op. We zullen dit alleen moeten doen.’

Madeleine greep de bedstijl vast. Ze had geen idee wat ‘dit’ eigenlijk betekende.

‘Je zult me moeten helpen. Kun je dat?’

Madeleine knikte twijfelend.

‘Zo ben je mijn grote meid weer. In de onderste linkerla van mijn kaptafel, onder de avondkorsetten, ligt een rood boekje. Pak dat even voor me.’

Madeleine ging naar de kaptafel en na even schuchter te hebben gezocht vond ze een dun, beduimd boekje met een roestkleuri-

ge stoffen omslag. Vergulde letters meldden dat dit *Het handboek voor de echtgenote door dr. Archibald Philpott was, of hoe een vrouw zich in acht dient te nemen tijdens zwangerschap en bevalling, met aanwijzingen voor het behandelen van de pasgeborene, en andere noodzakelijke wetenswaardigheden voor de gehuwde vrouw.*

‘Dat is het,’ zei haar moeder. Een nieuwe kramp overviel haar, en deze keer duurde die langer. Tegen het eind moest Madeleine haar tranen wegslikken.

‘Ik denk,’ hijgde haar moeder, ‘dat jij het maar moet voorlezen.’
Madeleines tanden begonnen te klapperen. ‘Dat kan ik niet.’

‘Ja, dat kun je wel. Toe, Maddy. Je zult je beter voelen als je iets te doen hebt.’

Bevend opende Madeleine het boek. Hoofdstuk een danste voor haar ogen.

Haar moeder wachtte en staarde haar strak aan.

‘Van... vanaf de eerste huwelijksnacht,’ begon Madeleine onzeker, ‘kan geen vrouw onder de leeftijd van vijfenveertig denken dat haar niets kan overkomen...’

Tot haar verbazing begon haar moeder te lachen. ‘Ik denk dat we al een stuk verder zijn! Achterin is een inhoudsopgave, Maddy. Zoek het stuk onder de kop “Bevalling” op en begin vanaf daar te lezen.’

3

‘Wanneer de weeën dikwijls komen en heviger worden,’ las Madeleine hardop, ‘wikkel dan een rolhanddoek rond de bedstijl en geef de uiteinden aan de vrouw opdat ze eraan kan trekken terwijl ze haar voeten tegen het voeteneind plaatst.’

‘We hebben geen rolhanddoek,’ hijgde haar moeder. ‘Pak een laken, uit de linnenkast.’ Toen werd ze weer overmand door een pijngolf.

Madeleine holde naar de linnenkast.

Een uur geleden, toen de weeën elkaar nog niet zo snel opvolgden, had ze met haar moeder dokter Philpotts lijst van *Benodigdheden voor de kraamkamer* doorgenomen. Haar moeder had geprobeerd er een spelletje van te maken, maar Madeleine had zich niet voor de gek laten houden. Ze hadden zich allebei aan de woorden van de dokter vastgeklampt met een vurigheid waar dominee McAllister verrukt van zou zijn als die voor God bestemd was geweest.

Het eerste probleem was ‘een regenmantel waar de vrouw op kan liggen’, omdat haar moeder die niet bezat en die van Madeleine veel te klein was. De alternatieven waren ‘bruin papier besmeerd met pek’ wat vreselijk klonk, of ‘zeildoek’. Het tafelkleed uit de keuken moest dienstdoen.

‘Een stuk zeep’ was makkelijk, ‘een streng kamgaren en een schaar met botte punten’ werden van de naaitafel in de woonkamer gegrist, en in plaats van ‘vet of coldcream’ namen ze de gezichtscrème met amandelolie en glycerine van de kaptafel. Was-handjes, luiers en babykleertjes lagen in de linnenkast klaar – ‘bovenste plank, Maddy, pak een stoel, en wees voorzichtig!’ – en papa’s eau de cologne verving ‘een fles Condys vloeistof’, wat dat ook mocht zijn.

‘... en ten slotte,’ volgens dokter Philpott, ‘heet water en een flink opgestookt vuur.’

Het flink opgestookte vuur was snel geregeld, want voor Hannah vertrok had ze zich blijkbaar zo schuldig gevoeld dat ze alle kolenkitten tot de rand toe had gevuld. Madeleine wilde echter niet eens denken aan het hete water. Dat hield in dat ze de geiser in de badkamer moest trotseren, een toestel waar haar moeder dol op was, maar waar Madeleine een hekel aan had en bang voor was. Het was een onvoorspelbaar gietijzeren monster boven het bad met een griezelig, altijd brandend blauw vlammetje. Als je de kraan opendraaide spuwde het monster stoom, gloeiend heet water en, op heel slechte dagen, druppels gesmolten lood.

Tot Madeleines intense opluchting zei haar moeder dat het nog geen tijd was voor heet water. Gelukkig leek ze in elk geval enig idee te hebben van wat er gebeurde. Ze wist welke houding ze moest aannemen nog voor Madeleine uit dokter Philpott las: ‘op de linkerszij, met de knieën opgetrokken’, en ze wist dat ‘de vrouw moet nalaten te schreeuwen’. Daar slaagde ze meestal zelfs in. Maar ze wilde niet dat Madeleine haar uit haar middagjapon hielp en ze weigerde haar nachtjapon op te trekken tot haar knieën, zoals dokter Philpott had opgedragen. ‘Nee, Maddy, geen sprake van. Je bent hier toch al veel te jong voor. En kijk in hemelsnaam de andere kant op als ik je dat zeg.’

Maar er waren alarmerende hiaten in haar kennis. Ze had geen idee waar de meeste voorwerpen van dokter Philpott voor dienden, of zelfs wanneer de baby zou komen. Af en toe, als ze dacht dat Madeleine niet keek, staarde ze met wijdopen ogen in het niets, alsof ze een boosaardige aanwezigheid probeerde af te weren.

Dokter Philpott was duidelijk de enige die echt wist wat er gedaan moest worden. Madeleine stelde zich hem voor met rode wenkbrauwen en een lange, borstelige baard. Net als God, maar dan veel aardiger.

De tijd tussen de krampen werd steeds korter, en haar moeder begon er uitgeput uit te zien. Haar haren plakten tegen haar slapen van het zweet, en er lagen donkere kringen onder haar ogen.

‘Wat ik niet zou overhebben voor een flinke dosis chloroform,’ mompelde ze.

‘Wat is chlor... wat is dat?’ vroeg Madeleine.

‘Daarvoor heb ik dokter Baines al die maanden verdragen. Een flink glas cognac zou ook wel van pas komen.’

Er stond een fles cognac in de eetkamer. Dat wist Madeleine omdat ze er een keer stiekem van had geproefd. Maar alcohol was streng verboden volgens dokter Philpott. Hij zei dat het iets veroorzaakte wat ‘vloeien’ heette, en dat was blijkbaar iets heel ergs.

‘Mijn arme kleine Maddy,’ zei haar moeder opeens.

Verbaasd keek Madeleine op van dokter Philpott.

‘Dit had je niet mogen meemaken. Je had moeten doorgaan met geloven dat baby’s in de bladeren van de groene kool komen. Of waren het kruisbesstruiken?’

‘Ik vind dat van de ooievaar wel mooi,’ mompelde Madeleine.

Haar moeder luisterde niet. ‘Ik dacht dat ik meer tijd zou hebben, zie je. Dit zou pas over drie weken gebeuren.’

‘Doet het daarom zo’n pijn?’

‘Nee. Het hoort pijn te doen.’ Haar gezicht vertrok, en ze zoog haar adem in tussen haar tanden door. ‘Als er iets gebeurt... blijf dan niet aan me denken zoals ik nu ben.’

Madeleine deinsde terug voor wat ze bedoelde.

Deze keer duurde de wee nog langer. Toen kwam er nog een, en nog een, en opeens werden ze niet meer onderbroken. Haar moeder begon lelijke woorden te roepen. Madeleine liet dokter Philpott vallen, en haar moeder schreeuwde dat ze zich moest omdraaien en absoluut niet mocht omkijken, en dat ze verdikkeme moest doorgaan met lezen!

Madeleine griste dokter Philpott van het kleed en ging naar het voeteneind van het bed. Ze kon de juiste bladzij niet vinden. De woorden dansten door elkaar en werden een vage streep. ‘Er staat... er staat dat u flink moet zijn en persen.’

‘Ik bén aan het persen! O Jezus. Mijn god!’

‘Na een laatste keer persen,’ schreeuwde Madeleine boven de kreten van haar moeder uit, ‘verschijnt het hoofdje, en enkele ogenblikken later het lijfje.’ Ze wierp een angstige blik op de smalle witte voet van haar moeder die tegen het voeteneind duwde.

'Draai je om!' bracht haar moeder uit. 'Niet kijken!'

Toen gilde ze, een afschuwelijke, doordringende gil alsof ze uit-een werd gerukt. Madeleine sloeg haar handen over haar oren en liet dokter Philpott weer vallen. Maar ze kon het gegil nog steeds horen, en het trappen van blote voeten tegen het voeteneind, en het kraken van de bedstijl terwijl haar moeder aan het laken trok.

Toen was er niets meer. De stilte echode door de kamer. Madeleine bedekte nog steeds haar oren en hield haar ogen stijf dicht.

Achter haar klonk weer een kreet. Zachter en onbeheerster dan die van haar moeder, maar net zo doordringend. Het ging maar door, ritmisch en op dezelfde toon, alsof je steeds een blaasbalg hoorde.

Ze draaide zich om.

Haar moeder lag met haar ogen dicht en haar bleke lippen iets van elkaar. Haar gezicht glom van het zweet, en haar oogleden waren zo doorschijnend dat ze Madeleine deden denken aan deeg dat te dun was uitgerold. Onder de nachtjapon lag nog steeds de tweede tournure, maar ook een kleinere, bewegende bult eronder.

De baby, dacht Madeleine als verdoofd.

Het ritmische geschreeuw drong in golven tot haar door, samen met een afschuwelijke lucht die rook naar bedorven kippeningewanden. De nachtjapon was rood gevlekt. 'Mama,' zei Madeleine met een klein stemmetje. 'U bent gewond.'

Tot haar verbijstering glimlachte haar moeder. Het begon met een vaag trekken van de lippen en verbreedde zich toen tot een lach, alsof ze als ze wat meer kracht had gehad, zelfs hardop zou hebben gelachen. 'Dat betekent niets. Het is allemaal in orde.' Ze zweeg even om op adem te komen. Ze bleef zo lang stil dat Madeleine dacht dat ze in slaap was gevallen. Hoe kon ze slapen met al dat lawaai?

Zonder haar ogen te openen zei haar moeder: 'Het was makkelijk. Veel makkelijker dan de eerste keer.'

Makkelijk? dacht Madeleine.

'Geef... de schaar en draad, Maddy. Lees het stukje over de navelstreng doorknippen. En met je rug naar me toe. Ik meen het.'

Madeleine gaf de schaar en het garen en bukte toen met tegen-

zin om dokter Philpott op te rapen. Ze wilde niet meer lezen. Ze voelde zich beverig en misselijk. Ze wilde haar hoofd in de nek gooien en heel hard huilen. Als die nare baby het kon, waarom zij dan niet?

Ze draaide zich om, veegde met haar vingers over haar ogen en tuurde op de bladzij. 'Eh... Bind met het garen de navelstreng af... Is dat het goede stuk?'

Achter haar klonk instemmend gemompel, bijna onhoorbaar door het geschreeuw van de baby.

'Bind de navelstreng op ongeveer vijf centimeter van de navel af,' las Madeleine. 'Bind hem dan vijf centimeter verder eveneens af en knip hem door met de schaar.' Ze fronste haar wenkbrauwen. 'Aldus wordt het kind van de moeder gescheiden en begint het een eigen leven.'

Door het schrille, ritmische gehuil heen hoorde ze de nachtjapon ritselen en de zachte plof toen haar moeder zich in de kussens liet vallen. 'Nu mag je je omdraaien,' zei ze.

Madeleine wilde zich niet omdraaien. Ze wenste dat de baby zou weggaan. Of in elk geval stil zou zijn. 'Wikkel het kind in warm flanel,' las ze hardop.

Een uitgeputte zucht klonk van het bed. 'Het spijt me, Maddy. Ik denk dat jij de rest moet doen.'

Madeleine wierp een angstige blik op de bebloede nachtjapon, die vreselijk heen en weer ging. Ze sprong nog liever uit het raam dan dat ze wilde aanraken wat daaronder lag.

'Vooruit,' spoorde haar moeder haar aan. 'Haal een van die luiers die je op het rek voor de haard hebt verwarmd.'

Met een misselijkmakend gevoel legde Madeleine dokter Philpott op de grond en deed wat haar was opgedragen. Toen liep ze naar het bed.

Wat ze zag toen ze de nachtjapon optilde, deed haar terugdeinzen van afschuw. Het was geen baby, het was een duivel. Een slijmerige, magere, gerimpelde, paars gevlekte, heel boze kleine duivel, besmeurd met bloed en een walgelijk iets wat op kaas leek. De duivel schreeuwde zo woest dat ze zijn ogen niet eens kon zien. En ernaast lag een afschuwelijke, paarsrode geleiachtige massa, alsof er een tweede duivel achteraan was gekomen.

Zwarte vlekken dansten voor haar ogen. Haar maag kwam in opstand.

‘Vooruit,’ drong haar moeder aan. ‘Laat haar geen kou vatten.’

‘Welke?’ vroeg Madeleine met opeengeklemd kaken.

‘Wat?’

‘Welke moet ik inwikkelen?’

Haar moeder lachte. Ze lachte! ‘Degene die huilt, natuurlijk.’

Madeleine voelde een steek van medelijden. Misschien had haar moeder het nog niet gezien. Ze dacht nog steeds dat het een normale baby was.

Met een grimas, en de luier voor zich uit houdend alsof ze een vlek wilde opdeppen, spreidde ze die over waar volgens haar de baby lag.

‘Het is allemaal in orde,’ zei haar moeder kalm. ‘Toen jij werd geboren zag je er precies zo uit.’

‘Maar het is afschuwelijk. Er zit allemaal bloed op en er komt een worm uit de navel. Ik heb er toch nooit zo...’

‘Toch wel. Dat bloed is heel normaal, Maddy. Net als de worm. Echt waar. Alle baby’s zien er zo uit.’

Madeleine dacht aan het kindje Jezus in Zijn kribbe, met de drie Wijzen eromheen. Ze vroeg zich af of miss McAllister enig idee had hoe Hij er echt had uitgezien.

‘Geef haar nu aan mij,’ zei haar moeder. ‘Leg een hand onder haar nek om het hoofdje te ondersteunen... voorzichtig. Goed zo.’ Ze glimlachte nog steeds. Ze leek niet te kunnen ophouden met glimlachen.

De baby rook vreselijk en was verbazingwekkend zwaar. Het was een grote opluchting om hem in de armen van haar moeder te kunnen leggen.

Maar het werk was nog niet klaar. Dokter Philpott zei dat dat paarse geleiachtige ding – hij noemde het ‘de nageboorte’ – in een kom gelegd moest worden en zo spoedig mogelijk verbrand. Hij deed net of het zo makkelijk en leuk was als een vlinder in een netje vangen.

En aan haar moeder had ze helemaal niets, want die kon haar ogen niet afhouden van de baby, die eindelijk was opgehouden met huilen. Dus was Madeleine degene die op het idee kwam om

de beddenpan te gebruiken en daarin de 'nageboorte' uit het raam van de badkamer te gooien. De vlaag sneeuw die in haar gezicht waaide voelde heerlijk aan, maar ze moest bijna overgeven toen ze het monster in het donker omkiepte.

'Wat was dat voor ding?' mompelde ze toen ze het raam weer met moeite dicht had getrokken en terug was in de slaapkamer.

'Ik weet het niet,' antwoordde haar moeder dromerig. 'Maar hetzelfde gebeurde bij jou, en de dokter zei dat het heel normaal was.'

Madeleine zag hoe haar moeder het flanellen pakketje met de baby erin tegen zich aan drukte. Ze glimlachte en hilde, en liet af en toe een verrukt lachje horen. 'Het is ons gelukt, Maddy. We hebben het voor elkaar gekregen! Je hebt een zusje. Een perfect, prachtig zusje.'

Uit loyaliteit toverde Madeleine een geforceerd glimlachje op haar gezicht, maar inwendig walgde ze. Hoe kon haar moeder nog steeds denken dat alles goed was? Zag ze het dan niet?

Geen enkele baby was als deze. Baby's waren roze, ze lachten naar je en ze keken je aan met grote, ronde ogen.

'Wat,' wilde haar moeder weten, 'moet er nu gebeuren volgens dokter Philpott?'

Madeleine ging op het kaptafelkrukje zitten. Ze was blij dat ze eindelijk kon zitten, maar ze wilde in de buurt blijven. Ze wilde dat haar moeder tegen háár lachte en liefkozend praatte, en de baby zou negeren.

'Was de uitwendige...' Ze fronste bij dat onbekende woord. 'De geni... taliën met warm water en Condý's vloeistof, en breng een luier of dames... damesverband aan. Verschoon de lakens en bind een sluitlaken om de buik van de vrouw om vloeien te voorkomen. Rechtop zitten en praten zijn ten zeerste af te raden.' Ze wierp een twijfelende blik op haar moeder, maar die lag gedwee met gesloten ogen in de kussens.

'Niet gaan slapen,' zei Madeleine op scherpe toon. 'Dokter Philpott heeft nog niet gezegd dat het mag.'

Haar moeder knikte. 'Maak je geen zorgen, ik slaap niet. Maar we moeten dat stukje over niet praten maar negeren. Lees verder, Maddy. Je doet het uitstekend.'

Enigszins vermurwd las Madeleine verder. ‘Als de moeder weer kalm in een schoon bed ligt en het kind is gewassen...’

De ogen van haar moeder vlogen open. Ze keken elkaar geschrokken aan.

‘Moet ik het wassen?’ vroeg Madeleine vol ontzetting.

Haar moeder sloeg haar gade, alsof ze probeerde te schatten hoeveel ze nog kon doorstaan. ‘Het spijt me echt, Maddy. Maar onthoud één ding: het is geen “het”. Het is een “zij”. Je kleine zusje.’

Alsof ze daar wat aan had.

Een halfuur later hing Madeleine grimmig een luier te drogen over het rek voor de haard, en ze vond dat ze best een medaille had verdiend. Dokter Philpott had hier eigenlijk zelf moeten zijn om haar te vertellen dat ze alles uitstekend had gedaan.

Ze had bijna alles gedaan wat hij had gezegd, behalve dat ze haar moeder moest wassen. Dat was heimelijk gebeurd toen zij de kamer uit was. Ze was zelfs bevriend geraakt met de geiser, die behulpzaam hikkend tot leven was gekomen toen ze de kraan opendraaide. Of misschien was ze gewoon te moe om er nog langer bang voor te zijn.

Toen ze de kan had gevuld en die naar de kamer had gedragen, had haar moeder zich op de een of andere manier weten te wassen, zich in de buikband weten te wurmen en in de schone flanellen onderbroek en het flanellen nachthemd dat Madeleine had klaargelegd. Ze had ook een van Barnetts Hygiënisch Houtwollen Damesverbanden genomen uit het pak dat Madeleine op haar aanwijzing uit de kast in de kleedkamer had gepakt. ‘Wat een geluk,’ had Madeleine gezegd, ‘dat u die van tevoren hebt gekocht.’ De wrange glimlach van haar moeder had haar verbijsterd.

Het verwisselen van de lakens was ook makkelijker geweest dan Madeleine had verwacht. ‘Maak maar een bundel van de vuile spullen en gooi ze maar uit het badkamerraam,’ had haar moeder gezegd. ‘Daar zorgt morgen wel iemand voor.’

Maar het wassen van de baby was veel, veel erger geweest. Zodra Madeleine het in de wastafel had gelegd begon het te huilen, en toen ze het schoonwreef met een washandje, ging het hui-

len over in krijzen. Ze kon het niet opbrengen om de worm aan te raken die uit de navel kwam, en misschien was er daardoor zeep in de ogen van de baby gekomen. Maar dat wist ze niet zeker, want het gezichtje was zo verwrongen dat ze het niet kon zien. Na alle moeite die ze nam wilde het niet eens naar haar kijken.

Het was een enorme opluchting om het schoon en droog in schone luiers te kunnen wikkelen. 'Neem er drie,' zei haar moeder. 'De dikste. Ze mag niet kouvatten.' En tot Madeleines verbijstering en ergernis hield het jammeren bijna meteen op toen ze het aan haar moeder gaf, die zei dat ze zich moest omdraaien terwijl zij de baby 'zou bedaren'.

'Hoe is u dat gelukt?' informeerde Madeleine nijdig terwijl ze de laatste vochtige luier over het rek voor de haard hing. Wat een ondankbare baby, om eerst tegen haar te blijven krijzen terwijl ze zich nu stil tegen haar moeder nestelde.

'Ze drinkt,' fluisterde haar moeder. 'Nu zal ze stil zijn.'

Madeleine klemde haar kaken open, pakte de waskom en beende weg om die leeg te gooien. Vervolgens beende ze terug en zette de kom hardhandig terug in de standaard.

Haar moeder hief haar hoofd op en wierp haar een onderzoekende blik toe. 'Arme Maddy. Je bent uitgeput. En je hebt in geen uren ook maar iets gegeten. Na alles wat je voor elkaar hebt gekregen!'

Madeleine deed haar best om niet blij te kijken.

'Ga gauw naar de keuken en pak het grootste stuk kruidkoek dat je ooit hebt gehad. Of eet de hele koek op als je dat wilt. En schenk een groot glas melk voor jezelf in.'

Gehoorzaam liep Madeleine de kamer uit. Maar ze haalde het niet naar de keuken, want zonder enige waarschuwing kwam haar maag in opstand. Ze haalde nog net het toilet voor ze begon te braken. Toen het voorbij was, bleef ze geknield op de koude tegels zitten met haar ellebogen op de bril geleund. Ze wilde voor altijd zo blijven zitten.

Toen drong het tot haar door dat ze de deur van de badkamer niet had dichtgedaan, dus moest haar moeder hebben gehoord dat ze had overgegeven. Een golf van schaamte overspoelde haar.

Haar moeder had veel ergere dingen ondergaan, en ze was niet één keer misselijk geweest.

‘Het spijt me,’ mompelde ze toen ze weer in de slaapkamer was.

Haar moeder glimlachte dromerig naar haar. ‘Je bent uitgeput, schat. Dit is een vreselijke ervaring voor je geweest. Ik vind het heel erg dat je het hebt moeten meemaken. Maar je bent fantastisch geweest. Echt fantastisch. Zonder jou zou het me nooit zijn gelukt.’

Madeleine zoog op haar onderlip.

‘Dus laten we dit kleintje te slapen leggen. Dan kom jij bij mij in bed en dan slapen we uit tot wel halverwege de volgende week.’

Dat klonk meer als haar moeder van voorheen. Maar eerst moest de baby te slapen worden gelegd.

Volgens dokter Philpott moest het kind in een wieg naast de moeder liggen. Maar de wieg stond in de nieuw ingerichte kinderkamer, en was veel te zwaar om hierheen te slepen. Dus maakte Madeleine een la van het bureau leeg, legde er een kussen in als matras en vervolgens een dubbelgevouwen sjaal van haar moeder. Vervolgens tilde ze de la naar het bed en zette hem tegen het voeteneind. Toen legde ze de baby erin en trok de sjaal er zo overheen dat het hoofdje nog nauwelijks te zien was. Tot haar opluchting bleef de baby tijdens dit alles slapen. Wat haar moeder het ook te drinken had gegeven, het had kennelijk gewerkt.

Opeens was Madeleine te moe om zich nog uit te kleden. Gelukkig had ze haar geliefde, grijze wollen matrozenjurkje aan met een losse flanellen onderrok, omdat haar moeder niets moest hebben van korsetten voor kinderen. Geeuwend trok ze haar haarspelden uit en kroop onder de dekens.

Het was heerlijk om weg te kruipen onder de dikke dekens, en haar moeder voelde lekker zacht en warm aan toen ze zich tegen haar aan nestelde. Ze rook ook geruststellend naar zeep en eau de cologne, hoewel de geur van de baby nog in de lucht hing.

‘Het spijt me dat ik moest overgeven,’ mompelde Madeleine.

Ze voelde een zachte adem over haar haren gaan, alsof haar moeder haar een kus wilde geven, maar er te zwak voor was. ‘Je was fantastisch,’ zei haar moeder. ‘Zo volwassen. En dapper! Je bent een wonder, Maddy. Echt een wonder.’

Er viel even een stilte, en Madeleine dacht dat haar moeder in slaap was gevallen. Toen voelde ze weer de adem over haar haren strijken. 'Morgen,' zei haar moeder doezelig, 'als je hebt ontbeten en dokter Baines hebt gehaald, wordt alles weer normaal. De dokter brengt een verpleegster mee die voor ons zal zorgen, en dan hoef jij de baby nooit meer te wassen. En daarna mag je de hele dag taart eten, en drink ik het grootste glas cognac dat er maar bestaat, en dan laten we een groot boeket anjers bezorgen bij dokter Philpott. En daarna gaan we samen verzinnen hoe we Hannah zullen executeren.'

Madeleine giechelde.

Ze viel in slaap terwijl ze naar het geknetter van het vuur en naar de diepe, regelmatige ademhaling van haar moeder luisterde.

Eén keer die nacht werd ze wakker, toen haar moeder zich omdraaide en tegen haar aan ging liggen terwijl ze mompelde: 'Koud... Doe het raam dicht... Koud.'

Half slapend stond Madeleine op om de ramen te controleren, hoewel ze wist dat die dicht waren omdat dokter Philpott streng had gewaarschuwd voor tocht. Het was warm in de kamer, maar toch stookte ze het vuur op, kroop terug in bed en viel weer in slaap.

Ze schrok wakker omdat de baby hilde. Een zacht uit de slaap ontwaken was er nu niet bij. Ze was opeens klaarwakker door het dwingende huilen.

Ze ging op haar rug liggen en vroeg zich af wanneer het zou ophouden. Ze kon het daglicht door een kier in de gordijnen zien. Ze moest de hele nacht geslapen hebben.

Toen werd ze zich bewust van een kil gevoel aan haar rechterzij en een vreemde, metaalachtige geur. De baby, dacht ze vol walging. Ze wenste dat die nooit was gekomen.

Naast haar lag haar moeder nog steeds te slapen. Er leek een wasachtig laagje op haar gezicht te zijn gekomen, en er lag een afwezige uitdrukking op. Niet gelukkig of droevig, gewoon afwezig. Alsof ze heel diep droomde.

Madeleine raakte haar arm aan, maar ze werd niet wakker. De arm voelde hard aan, net als die van een pop. Madeleine krabbel-

de onder de dekens vandaan en knielde neer naast haar moeder. Ze legde voorzichtig een vinger tegen haar moeders wang. Die voelde koud en hard aan, als een onrijpe pruim.

De baby huilde nog steeds.

Madeleine lag nog geknield op het bed. Haar jurk was koud en nat aan de kant waarmee ze tegen haar moeder had gelegen, en toen ze met haar hand langs haar dij streek, lag er een glinsterend rood waas op toen ze die optilde. Ze schuifelde zijdelings uit bed en trok de dekens terug.

Haar moeder lag in een grote, donkerrode plas die haar omringde als een monsterlijke vlinder.

Een regel uit het boek van dokter Philpott schoot haar te binnen. *Vloeien is gevaarlijk, vooral in de eerste uren na de bevalling.*

Wat is vloeien? vroeg ze zich wanhopig af.

Dit dus, antwoordde een koel stemmetje in haar hoofd.

De vorige avond had haar moeder nog geruststellend gezegd dat het bloed heel normaal was. Misschien wist ze niets van vloeien.

Madeleine kwam op de gedachte dat ze de lakens moest verschonen. Ze kreeg het vuile laken niet onder haar moeder vandaan, dus liet ze het liggen, legde er een schoon laken op en bedekte dat met dekens uit de logeerkamer en de spreij. Ze duwde de vuile lakens uit het badkamerraam, net als de vorige avond, en keek hoe ze met een plof in de sneeuw vielen. Daarna wikkelde ze een warme steen uit de haard in een flanelle doek en legde die onder de voeten van haar moeder om haar warm te maken.

De baby huilde nog steeds. Madeleine negeerde het.

Hoofdstuk acht: Na de bevalling moet de moeder warme melk of bouillon toegediend worden om haar op krachten te brengen. Ze liep naar de overloop en vroeg zich af hoe ze bouillon moest maken.

Het was ijskoud op de trap, en toen ze eenmaal beneden was, wist ze niet meer wat ze daar moest zoeken. Ze ging op de trap zitten en keek knipperend met haar ogen naar de stapel van haar wanten, jas en bontmuts die ze de vorige dag op de grond had laten liggen. Uit een jaszak stak een stukje groene vleugel van Meneer Papegaai.

De baby huilde nog steeds.

Op de mat achter de voordeur lag een brief. Ze raapte hem op.

Hij was aan haar moeder gericht. Het adres van de afzender stond op de achterkant geschreven in een klein, regelmatig handschrift. *Mevr. Septimus Fynn, Wyndham Street 24, Bryanston Square, Marylebone, Londen.* Ze legde de brief terug op de mat.

De baby huilde nog steeds.

Ze vroeg zich af hoe ze haar moest laten ophouden met huilen. Ze ging weer naar boven en liep naar haar eigen kamer en trok een schone jurk aan. Ze nam niet de moeite om een schone onderbroek, onderrok of kousen aan te trekken, omdat het bloed daar nog niet toe was doorgedrongen.

Vervolgens ging ze naar de badkamer om zich te wassen. In de spiegel boven de waskom staarde een meisje met een wit gezicht, grote donkere ogen en golvend donker haar terug naar haar.

De baby huilde nog steeds. Maar dadelijk zou dokter Baines komen, hield ze zichzelf voor. Dokter Baines zou wel weten wat er met de baby moest gebeuren.

Ze ging terug naar haar kamer, ging op het bed zitten en keek uit het raam. Het sneeuwde zo hard dat ze het strand achter de tuinmuur niet kon zien.

Toen herinnerde ze zich dat dokter Baines één keer per week op dinsdag kwam, en dat hij eergisteren al was geweest, dus dat betekende dat hij pas over vijf dagen zou komen.

Ze overwoog hem te gaan halen. Maar dat zou uren duren, en ze had het idee dat ze de baby niet zo lang alleen kon laten.

Ze overwoog om de baby mee te nemen, maar die was veel te zwaar om helemaal naar Stranraer mee te zeulen. Dus besloot ze in huis te wachten tot er iemand zou komen.

Binnenkort zou er toch wel iemand komen? Dan zou er wel verder gezorgd worden voor haar en de baby... en voor alles. Ze duwde de gedachte weg aan wat dat 'alles' betekende. Ze was zich vaag bewust dat haar moeder niet meer wakker zou worden, maar zodra ze daaraan dacht, kwam er een muur naar boven die dat alles wegstopte.

En de baby huilde nog steeds. En leek daar niet mee op te willen houden.

Ze stond op en liep naar de deur van haar moeders kamer. Die was schemerig, omdat ze was vergeten de luiken te openen. Op

de vloer naast het bed zag ze dokter Philpott liggen, waar ze hem de vorige nacht had laten vallen. Met haar blik opzettelijk afgewend van haar moeder liep ze door de kamer, raapte het boek op en ging naar de kaptafel. Op het krukje lag de blauwe, fluwelen hoed van haar moeder, waar ze die de vorige avond had neergelegd. Madeleine legde hem op het kleed aan haar voeten en ging zitten.

Op de kaptafel lag de bekende rommel. Ze keek naar de haarborstels met de ivoren handvatten op het geborduurde kleedje, het Japanse gelakte schaalje voor de ringen, het fluwelen doosje, het sieradenkistje, het speldenkussen, en de kristallen pot met rijstepoeder waar ze soms mee mocht spelen. Ze keek naar de pot met gezichtscrème van amandelolie en glycerine, en naar het geopende pak Hygiënisch Houtwollen Damesverband.

Ze schoof alles opzij om ruimte te maken voor dokter Philpott, en sloeg de inhoudsopgave achterin open. Na even te hebben gezocht vond ze wat ze zocht: *Verzorging van de zuigeling*, pg. 57.

Ze sloeg pagina zevenenvijftig op en begon te lezen.